

Dr. Jur. Tuan Işık

**YÜKSEK İDARE MAHKEMESİ
KARARLARI IŞIĞINDA
MENFAAT KOŞULU**

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ VE ŞÜKRAN	V
ÖNSÖZ	VII
KISALTMALAR.....	XIII
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM KKTC HUKUKUNDA EHLİYET

1.1. Objektif Ehliyet	15
1.1.1. Taraf Ehliyeti	20
1.1.1.1. Gerçek Kişiler	25
1.1.1.2. Tüzel Kişiler	27
1.1.1.2.1. Özel Hukuk Tüzel Kişilerinin Taraf Ehliyeti	30
1.1.1.2.2. Tüzel Kişiliği Olmayan Özel Hukuk Kuruluşlarının Taraf Ehliyeti.....	33
1.1.1.2.3. Kamu Tüzel Kişilerinin Taraf Ehliyeti.....	36
1.1.1.2.3.1. Kamu Tüzel Kişiliği Olan Kamu İdaresi ve Kamu Kurumlarının Taraf Ehliyeti.....	38
1.1.1.2.3.2. Kamu Tüzel Kişiliği Olmayan Birimlerin Taraf Ehliyeti	53
1.1.2. Dava Ehliyeti	55
1.1.2.1. Gerçek Kişiler	56
1.1.2.1.1. Tam Ehliyetli Kişiler.....	57
1.1.2.1.2. Sınırlı Ehliyetsiz Kişiler	58
1.1.2.1.3. Tam Ehliyetsiz Kişiler	61
1.1.2.2. Tüzel Kişiler	61

1.1.2.2.1. Özel Hukuk Tüzel Kişilerinin Dava Ehliyeti	62
1.1.2.2.2. Kamu Tüzel Kişilerinin Dava Ehliyeti	64
1.1.2.2.2.1. Kamu Tüzel Kişiliği Olan Kamu İdaresi ve Kamu Kurumlarının Dava Ehliyeti	64
1.1.2.2.2.2. Kamu Tüzel Kişiliği Olmayan Birimlerin Dava Ehliyeti	66
1.2. Sübjektif Ehliyet	68
1.2.1. Medeni Yargılama Hukukunda Menfaat	70
1.2.2. İdari Yargılama Hukukunda Menfaat	74
1.2.3. Menfaat Koşulunun Anlamı ve Nitelikleri	77
1.2.3.1. Menfaatin Meşru Olması	82
1.2.3.2. Menfaatin Kişisel Olması	87
1.2.3.2.1. Doğrudanlık	88
1.2.3.2.2. Dolaylılık	90
1.2.3.3. Menfaatin Güncel Olması	93
1.2.3.3.1. Menfaatin Dava Esnasında Mevcut Olması	93
1.2.3.3.2. Menfaatin Dava Açıldıktan Sonra Kesilmesi	99
1.2.3.3.2.1. Geri Alma	101
1.2.3.3.2.2. Kaldırma	103

İKİNCİ BÖLÜM

DAVA YETKİSİNE İLİŞKİN TEORİK

MESELELER

2.1. Dava Yetkisinin Tarihsel Gelişimi	107
2.1.1. 1960 Kıbrıs Cumhuriyeti Dönemi	110
2.1.2. 1975 Kıbrıs Türk Federe Devleti Dönemi	115
2.1.3. 1985 Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Dönemi	118
2.2. Dava Yetkisi ve Anayasal İlkeler	122
2.2.1. Anayasa'nın Başlangıç İlkeleri	126
2.2.2. Demokrasi İlkesi	129

2.2.3. Sosyal Adalet İlkesi	133
2.2.4. Hukukun Üstünlüğü İlkesi	138
2.2.5. Laiklik İlkesi	146
2.2.6. Adil Yargılanma İlkesi.....	150
2.3.Dava Yetkisine İlişkin Yaklaşımlar.....	160
2.3.1. Dava Yetkisinin Daraltılmasına İlişkin Yaklaşımlar	161
2.3.2. Dava Yetkisinin Geniş Tutulmasına İlişkin Yaklaşımlar	163
2.3.3. Yaklaşımların Değerlendirilmesi	166

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YİM UYGULAMASINDA KABUL EDİLEBİLİRLİK KOŞULU OLARAK MENFAATİN TESPİTİ SORUNU VE ALTERNATİF ÇARELER

3.1.Menfaat Koşulunun Nitelikleri.....	181
3.1.1. Menfaatin Meşru Olması.....	183
3.1.1.1. Dava Yetkisini Genişletici Etki Bağlamında Meşruluğun Hukuki Bir Durumdan Çıkması.....	184
3.1.1.2. Dava Yetkisini Daraltıcı Etki Bağlamında Davacının Niyetinin Meşru Olması	190
3.1.2. Menfaatin Kişisel Olması.....	195
3.1.2.1. Doğrudanlık.....	201
3.1.2.2. Dolaylılık	203
3.1.2.2.1. Köy ve Belde Sakinliği	203
3.1.2.2.2. 3.Yurttaşlık.....	206
3.1.2.2.3. İktisadi Rekabet İçinde Bulunma	209
3.1.2.2.4. Menfaat Kümeleri.....	212
3.1.2.2.4.1. Dernekler	212
3.1.2.2.4.2. Vakıflar.....	218
3.1.2.2.4.3. Sendikalar	218

3.1.2.2.4.4. Kamu Kurumu Niteliğinde Meslek Kuruluşları	220
3.1.3. Menfaatin Güncel Olması	221
3.1.3.1. Menfaatin Dava Esnasında Var Olması.....	221
3.1.3.2. Menfaatin Dava Açıldıktan Sonra Kesilmesi.....	226
3.2. Menfaat Koşulunun Uygulanmasıyla İlgili Genel Sorunlar	228
3.2.1. Menfaat Koşulu İlk İnceleme Konusudur	229
3.2.2. Menfaat Koşulu ve Davanın Esası Arasında İlişki Yoktur	232
3.2.3. Menfaat Koşulu İçin Yarar veya Zarar Gerekmez	236
3.2.4. Menfaat Koşuluna İlişkin Karar Gerekçeli Olur	239
3.2.5. Menfaat Koşulunun Tespitinde Taraflara Bağlı Kalınmaz	243
3.3. YİM'in Dava Yetkisine Yönelik Yaklaşımının Epistemolojik ve Mantıksal Açidan Eleştirisi	246
3.3.1. Halk Psikolojisi: Varsayımsal Senaryolarda Davranış Biçimine Yönelik Tahmin	248
3.3.2. Hume Kanunu: Olgusal Alandan Normatif Alana Geçilmemesi	251
3.3.3. Bilişsel Safsatalar: Yargıya Varımda Mantıksal Kopmalar	255
3.4. YİM Uygulamasındaki Sorunlara Çare Olarak Alternatif Dava Yetkisi Modelleri	258
3.4.1. Ön Koşul Yokluğuna Rağmen Davanın Esası Hakkında Görüş Açıklanması.....	260
3.4.2. Davanın Kabul Edilebilirliğinin Dava Konusu Üzerinden Açıklanması	263
3.4.3. Dava Yetkisinin Tespitinde Yapay Zekâ Uygulaması	269
SONUÇ VE ÖNERİLER	277
KAYNAKÇA.....	283